

Intresseanmälan och beskrivning av en forskningscirkel Infjärdens skolområde

Deltagare i forskningscirkeln

Vi som deltar i projektet är 17 pedagoger, en rektor och Infjärdens skolutvecklare som arbetar i grundskolans förskoleklass till åk 3 i Infjärdens skolområde (Svensbyn och Böle). Två forskare i svenskämnets didaktik, Lena Manderstedt och Annbritt Palo, från Luleå Tekniska Universitet medverkar i forskningscirkeln med vetenskaplig handledning.

Vad handlar forskningscirkeln om?

Under läsåret 2018-19 genomförde rektorsområdet ett aktionsforskningsprojekt med dubbla syften.

- För elever ville vi skapa läslust samt utveckla våra elevers förmåga att samtala och reflektera kring texter.
- För pedagoger önskade vi att lära oss hur ett vetenskapligt förhållningssätt kan användas i praktiken och hur det utvecklar vår yrkeskompetens.

Arbetet upplevdes positivt av både elever och pedagoger och landade i en önskan att fortsätta att arbeta med rektorsrådets elever i textsamtal. Vi ville iordningställa boklådor, klassuppsättningar av böcker som elever skulle kunna läsa både hemma och i skolan. Boklådorna skulle förses med färdiga instuderingsfrågor som hjälp för pedagoger och föräldrar att samtala om böckerna. När Piteå kommun erbjöd alla skolor att fördjupa sig i ett språk och kunskapsutvecklande arbetssätt (SKUA) ville vi se om detta arbete kunde sammanföras med textsamtalsarbetet. Med syfte att se om detta var möjligt startade vi hösten 2019 en forskarcirkel där två pedagoger, två specialpedagoger, en rektor, en pedagogutvecklare från rektorsområdet samt två forskare i svenskämnets didaktik från LTU ingick. Forskarcirkelns arbete resulterade i en plan för hur SKUA kunde sammanföras med ett textsamtalsarbete. Forskning visar att användandet av läststrategier underlättar läsförståelsen (Gibbons, 2016; Varga, 2017; Westlund, 2013) därför ville vi tillsammans med våra boklådor lära våra elever två lässtrategier. Med detta som bakgrund hoppas vi denna termin kunna starta en forskarcirkel med följande syfte:

Med forskningscirkeln som metod utveckla och studera elevers lässtrategier. I samverkan mellan skola och hem fördjupa vår kunskap, hur en explicit och systematisk träning av två grundläggande lässtrategier utvecklar elevers läslust och läsförmåga i förskoleklass till åk 3. Ett projekt som ingår i ett större arbete vilket är förankrat i Piteå kommuns satsning att utveckla läsning och språkutvecklande arbetssätt i alla skolor (SKUA).

Önskat läge

För elever vill vi se hur arbetssättet påverkar elevers läslust och läsförmåga.

För pedagoger vill vi utveckla kompetens i språkutvecklande arbetssätt.

Genomförande

Datainsamling för studien sker genom enkäter till vårdnadshavare, lärarloggar och fokusgruppsintervjuer enligt det följande:

1. Hemläxa/läsläxa (varje vecka) med start v. 8 (10 sportlov). Pågår till v. 14. Reservvecka är vecka 15.

Varannan vecka skickas en enkät till hemmen med "strategifrågor" samt frågor om vem som läste med eleven, hur länge, vad (utifrån strategin) som föranledde samtal

Varannan vecka "lightvariant": vem som läste med eleven, hur länge, hur gick det?
Förskoleklass läser i skolan.

2. Lärarlogg en gång per vecka. Omfattning: Tre meningar om varje del (lust, strategi, läsförmåga och veckans SKUA-reflektion).

3. Elevintervjuer, ev. fokusgrupp. Fem elevgrupper som har engagerade föräldrar, fem grupper med motsträviga föräldrar. Urval utifrån hur de besvarat enkäterna.

Utöver detta kommer pedagoger under ledning av SKUA/skolutvecklaren att varje vecka samtala utifrån den litteratur som ingår i SKUA projektet.

Roller i projektet:

Rektor Elisabeth Hortlund ser till att projektet fungerar organisationsmässigt och deltar vid projektets diskussionstillfällen.

Forskarna kommer att vägleda oss i metodval och i analys och reflektioner kring resultat och tillvägagångssätt. De bidrar även genom inblick i fältet av den senaste forskningen om läsning samt vara behjälpliga i att transkribera elevintervjuer.

SKUA/skolutvecklaren kommer att handleda pedagogerna i det språkutvecklande arbetssätt som SKUA innebär.

Två förstelärare finns med och bidrar med sin kompetens som handledare i Svenskalyftet.

En magistrand finns med och fungerar brygga mellan forskning och praktik samt projektledare. Tillsammans med specialpedagog tar de ett extra ansvar för att sammanställa dokumentation och slutgiltig rapport.

Övriga pedagoger deltar i projektet med sin kompetens och sina erfarenheter.

Etiska perspektiv

All forskning innebär etiska dilemman. För att informanterna ska skyddas vill vi ta hänsyn till och reflektera kring vetenskapsrådets etiska råd. Råd som innehåller krav på forskaren att informera, få samtycke, underlätta nyttjande och värna konfidentialitet för de som deltar i studien (Vetenskapsrådet, 2011).

De intervjuer som kommer att utföras kräver ett informerat samtycke, se bilaga 1. Enskilda elever kommer inte att framträda med namn eller bild. I de fall att vi delar erfarenheter i blogg eller film, kommer inga identifierbara bilder på elever att visas. Om vi under studiens gång upplever att syftet stärks genom att enskild elev medverkar på bild eller film, kommer vi att begära elevens och vårdnadshavares samtycke.

Projektet kommer att beforskas av Lena Manderstedt och Annbritt Palo, forskare från Luleå Tekniska Universitet. Detta gör projektet transparent och öppet för insyn.

Kontaktpersoner

Magistrand Ann-Charlotte Dahlbäck

Rektor Elisabeth Hortlund

- Gibbons, P. (2016). *Stärk språket, stärk lärandet : språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt för och med andraspråkselever i klassrummet* (4., uppdaterade uppl. / översättning: Kristina Aldén ; granskning: Anniqa Sandell Ring. ed.). Stockholm: Stockholm : Hallgren & Fallgren.
- Varga, A. (2017). Om lässtrategier och textrörlighet: En studie av elevers textsamtal kring skönlitteratur i årskurs 9. *Educare - Vetenskapliga Skrifter*(2), 103-129.
- Westlund, B. (2013). Att bedöma elevers läsförståelse: En jämförelse mellan svenska och kanadensiska bedömningsdiskurser i grundskolans mellanår: a comparison between Swedish and Canadian assessment discourses in upper elementary school. In.